

Sähköalojen ammattiliitto ry:n säännöt

1 § LIITON NIMI JA KOTIPAIKKA

Yhdistyksen nimi on Sähköalojen ammattiliitto ry, ruotsiksi Elbranschernas fackförbund rf. Yhdistystä nimitetään epävirallisesti Sähköliitoksi ja näissä säännöissä liitoksi sekä sen jäsenyhdistyksiä osastoiksi.

Liiton kotipaikka on Tampere.

2 § LIITON TARKOITUS JA TOIMINNAN LAATU

Liitto kokoaa sähköisillä aloilla

- energia-alalla;
- tietoliikenne-, informaatio- ja viestintäteknologia-alalla;
- verkostojen rakentamisen sekä kunnossa- ja ylläpidon alalla;
- talotekniikka- ja sähköistysalalla;
- teollisuuden ja palvelualojen sähköisen ja teknisen huollon, tuotannon sekä kunnossapidon alalla;
- sekä näihin liittyvissä ammateissa

työskentelevät palkansaajat ja ammatinharjoittajat, jotka eivät toimi työnantajana, parantamaan heidän työsuhteidensa ehtoja, laajentamaan heidän ammatillisia, oikeudellisia ja yhteiskunnallisia etujaan, sekä toimimaan heidän yhteiskunnallisen asemansa ja sivistystasonsa kohottamiseksi.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi liitto

- a) solmii työehtosopimuksia ja valvoo niiden noudattamista;
- b) kehittää yhteistoiminnassa osastojensa kanssa edunvalvontaa työpaikoilla ja yrityksissä;
- c) vaikuttaa työympäristön ja yhteistoiminnan kehittämiseen työpaikoilla sekä harjoittaa koulutus-, tutkimus- ja tiedotustoimintaa;
- d) tukee neuvoin ja ohjein osastojen ja työhuonekuntien toimintaa sekä uusien perustamista ja alan palkansaajien liittymistä niihin;
- e) on yhteistoiminnassa liiton tavoitteita ja periaatteita tukevien koti- ja ulkomaisten järjestöjen kanssa;
- f) voi omistaa kiinteää omaisuutta ja arvopapereita sekä perustaa ja ylläpitää rahastoja ja säätiöitä; sekä
- g) voi vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja, toimeenpanna arpajaisia ja rahankeräyksiä sekä harjoittaa kioski- ja ravintolatoimintaa.

3 § LIITON JÄSENET

Liittoon liittyminen

Liiton jäseneksi voidaan hyväksyä näiden sääntöjen 2 §:n 1-momentissa mainittujen palkansaajien, oppilaiden ja ammatinharjoittajien muodostamat rekisteröidyt yhdistykset, jotka ja joiden jäsenet hyväksyvät liiton tarkoituksen, eivätkä ole henkilökohtaisten sitoumusten tai muiden syiden vuoksi estyneitä noudattamasta liiton sääntöjä ja edustajiston päätöksiä eivätkä kuulu liiton tavoitteita tai periaatteita vastustaviin järjestöihin.

Osasto voidaan perustaa, milloin vähintään kymmenen (10) henkilöä ilmoittautuu sen jäseneksi.

Jos paikkakunnalla on jo liiton osasto, uuden osaston perustamisesta on tehtävä tiedustelu liiton hallitukselle, joka antaa ilmoituksen siitä, voidaanko perustettava osasto hyväksyä liiton jäseneksi.

Osastoon liittyminen

Osaston jäsenet hyväksyy osaston hallitus jäsenhakemuksen perusteella. Jos hallitus hylkää jäsenhakemuksen, hakija voi vaatia asiassa liiton hallituksen lausunnon. Liiton hallituksen lausunnon perusteella asia käsitellään uudelleen osaston hallituksessa. Jäsenhakemus voidaan osoittaa myös liitolle, joka kirjaa jäsenhakemuksen saapuneeksi ja lähettää hakemuksen osaston hallituksen käsiteltäväksi. Jos hakemus hyväksytään, jäsenyys alkaa siitä lukien, kun jäsenhakemus on vastaanotettu ja liittomaksujen maksaminen on alkanut.

Osaston kannatusjäseneksi ovat oikeutettuja hakemaan sääntöjen 2 §:n tarkoittamilla aloilla ammattiin opiskelevat. Kannatusjäsenellä ei ole äänioikeutta liiton eikä osaston vaaleissa eikä muissa äänestyksissä. Osaston kannatusjäsenet eivät suorita jäsenmaksua. Kannatusjäsenen tulee erota viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa opintojen päättymisestä.

Kannatusjäsenen siirryttyä työskentelemään näiden sääntöjen 2 §:ssä mainitulle alalle, hän saa osaston päätöksellä täydet jäsenoikeudet osastossa samoin edellytyksin kuin uusi jäsen.

Osaston on lähetettävä jokaisesta jäsenestään liittoon ilmoitus ammattiyhdistysjäsenmaksun perintäsopimuksella tai liiton hallituksen antamien ohjeiden mukaisena tiedostona.

Kannatusjäsenten ilmoittaminen tehdään kannatusjäsenen jäsenhakemuslomakkeella tai liiton hallituksen erikseen antamien ohjeiden mukaisesti.

Kotimaisesta tai ulkomaisesta ammatillisesta järjestöstä siirtyvä jäsen säilyttää hankkimansa jäsenyysajan, jos hän jättää jäsenhakemuksen osastoon kolmenkymmenen (30) vuorokauden kuluessa kotimaisesta järjestöstä ja kuudenkymmenen (60) vuorokauden kuluessa ulkomaisesta järjestöstä eroamisesta lukien.

Siirtyessään liiton osastosta toiseen, jäsen säilyttää saavuttamansa jäsenoikeudet vähentymättöminä.

4 § LIITTOMAKSUT

Varsinainen liittomaksu

Osaston jäsen on velvollinen suorittamaan prosentuaalista liittomaksua, joka lasketaan jäsenen päätoimesta maksetusta verollisesta palkasta tai sen sijaan maksetusta korvauksesta sekä työttömyyskassan maksamista veronalaisista etuuksista.

Edustajisto vahvistaa vuosittain ammatinharjoittajien seuraavan vuoden jäsenmaksun.

Edustajisto vahvistaa vuosittain varsinaisessa kokouksessaan liittomaksun suuruuden seuraavalle vuodelle. Osastojen jäseniltä perittävästä liittomaksusta liiton osuus on 0,8 – 0,9 %. Edustajisto päättää liiton osuuden suuruuden vuosittain. Osaston osuus on 0,15 % tai 0,2 %. Osaston osuuden täysimääräisenä saamisen edellytyksenä on, että osasto toimittaa vuosittain liitolle seuraavat asiakirjat kevätkokouksen jälkeen toukokuun loppuun mennessä:

- toimintasuunnitelma
- talousarvio
- toimintakertomus
- toiminnantarkastuslausunto

Jos edellä mainittuja asiakirjoja ei ole toimitettu liitolle on osaston osuus suuruudeltaan 0,15 %. Muista liittomaksun osista edustajisto päättää vuosittain.

Hallitus voi päättää tiettyinä kuukausina liittyvien uusien jäsenten liittomaksun suuruuden liittymisvuonna.

Työnantaja perii liittomaksut osastojen jäsenten antamien valtakirjojen perusteella (työnantajaperintä). Liitto perii niiltä jäseniltä liittomaksun, joilta työnantajat eivät peri liittomaksua (itse maksavat jäsenet). Osasto avustaa liittoa ja valvoo jäsenmaksujen suorittamista.

Osastolle ei makseta liittomaksun osuutta, jos se ei ole toimittanut sääntömääräisen syyskokouksen henkilövalinnoista tehtävää vuosi-ilmoitusta liitolle seuraavan kalenterivuoden helmikuun loppuun mennessä. Jos vuosi-ilmoituksen toimittamatta jättäminen on johtunut hyväksyttävästä syystä, liiton hallitus voi osaston hakemuksesta päättää liittomaksun osuuden palauttamisesta kokonaan tai osittain.

Ylimääräinen liittomaksu

Liiton hallitus voi työtaistelutilanteen niin vaatiessa määrätä osaston jäsenten maksettavaksi ylimääräisen liittomaksun, joka ei saa nousta varsinaista liittomaksua suuremmaksi. Liiton hallitus määrää myös ajan, jolta ylimääräistä liittomaksua kannetaan.

Osastomaksu

Osastolla on oikeus periä varsinaisen liittomaksun lisäksi osastomaksua, jonka osaston syyskokous päättää.

5 § LIITOMAKSUISTA VAPAUTUMINEN

Osaston jäsen ei ole velvollinen maksamaan liittomaksua KELA:n maksamista korvauksista eikä sosiaaliavustuksen luonteisista maksuista.

Jäsen ei ole myöskään velvollinen maksamaan liittomaksua ajalta, jolloin hän

- a) on opiskelemassa;
- b) suorittaa ase- tai siviilipalvelusta;
- c) saa kuntoutustukea / määräaikaista eläkettä;
- d) on laitoshoidossa tai omaishoitoajalla;
- e) suorittaa vapausrangaistusta;
- f) on palkattomalla vapaalla;
- g) osallistuu liiton hyväksymään työtaisteluun;
- h) on kannatusjäsenenä, taikka
- i) saa vakuutusyhtiön päivärahaa.

Liiton hallitus voi myöntää osaston jäsenelle vapautuksen liittomaksujen maksamisesta yllä oleviin verrattavista muista painavista syistä.

Osaston jäsen saa vapaajäsenyyden siirtyessään eläkkeelle ja vapautuu kaikista liittomaksuista. Vapaajäsenellä on näiden sääntöjen mukaiset jäsenoikeudet, paitsi ne, joista näissä säännöissä on erikseen määrätty. Saavutetut jäsenedut ja -oikeudet säilyvät.

6 § OSASTON EROAMINEN JA EROTTAMINEN

Osaston eroaminen

Osasto voi erota liiton jäsenyydestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti liiton hallitukselle tai sen puheenjohtajalle. Eroaminen tulee voimaan joulukuun 31. päivänä tai kesäkuun 30. päivänä sen mukaan, kumpi päivä ensin seuraa kuuden (6) kuukauden kuluttua eroamisilmoituksen saapumisesta liittoon, jolloin sen oikeudet ja velvollisuudet liitossa päättyvät. Osaston on suoritettava liitolle jäsenyysaikana erääntyneet maksut.

Päätös liitosta eroamisesta on tehtävä kahdessa (2) vähintään kahden (2) viikon väliajoin pidettävässä osaston kokouksessa. Eroamispäätös tulee hyväksytyksi, jos sitä molemmissa kokouksissa kannattaa vähintään kolme neljäsosaa (3/4) annetuista äänistä.

Osasto voidaan erottaa liitosta

- a) ellei se noudata näitä sääntöjä sekä niihin perustuvia edustajiston ja hallituksen ohjeita;
- b) jos se toimii liiton tarkoitusta vastaan;
- c) jos se laiminlyö varsinaisten tai ylimääräisten liittomaksujen tilityksen määräaikaana;
- d) ellei se erota jäsenyydestään sellaista jäsentä, joka toimii vastoin liiton tai osaston sääntöjä tai edustajiston tai hallituksen päätöksiä.

Osaston liitosta erottamisesta päättää hallitus. Osasto voi vedota päätöksestä edustajistoon. Tällainen vetoaminen on tehtävä kirjallisesti hallituksen välityksellä 30 päivän kuluessa siitä, kun osasto on saanut kirjallisesti tiedon erottamisesta.

7 § OSASTOSTA EROAMINEN JA EROTTAMINEN

Osaston jäsenellä on oikeus erota osastosta ilmoittamalla siitä kirjallisesti osaston hallitukselle tai sen puheenjohtajalle. Jäsen voi myös erota osastosta ilmoittamalla siitä osaston kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi. Eroaminen tulee voimaan, kun ilmoitus on vastaanotettu osastossa.

Erottuaan osastosta jäsen menettää kaikki jäsenoikeutensa, samalla hän vapautuu jäsenyyteensä liittyvistä velvollisuuksista, joihin hän on osastoon liittyessään sitoutunut. Hän on kuitenkin velvollinen suorittamaan liittomaksunsa jäsenyytensä ajalta.

Jos osaston jäsen laiminlyö liittomaksujensa suorittamisen yli kuuden (6) kuukauden ajalta, osaston hallitus voi katsoa hänet eronneeksi osastosta.

Jäsen voidaan erottaa osastosta

- a) jos hän tahallisesti rikkoo osaston tai liiton sääntöjä, kieltäytyy noudattamasta osaston tai liiton hallituksen toimivaltansa nojalla antamia ohjeita taikka toimii muutoin vastoin osaston tai liiton omaksumia periaatteita tai liiton eheyttä vahingoittavasti;
- b) jos hän on petollisella tavalla nostanut avustusta;
- c) jos hän on kavaltanut osaston tai liiton hänen hoitoonsa uskomia varoja; taikka
- d) jos hän on päässyt jäseneksi antamalla itsestään vääriä tai muutoin harhaanjohtavia tietoja.

Jäsentä, joka on erotettu osastosta muusta syystä kuin liittomaksun maksamisen laiminlyönnin johdosta, ei ilman osaston päätöstä voida ottaa uudelleen jäseneksi. Jos erotettu jäsen on huomaamatta päässyt uudelleen jäseneksi, voi osaston hallitus erottaa hänet.

Esitys jäsenen erottamiseksi osastosta on tehtävä kirjallisesti osaston hallitukselle. Esitykseen on liitettävä todisteet ja mainittava tarkalleen ne syyt, joihin erottamisvaatimus perustuu. Osaston hallituksen on tutkittava erottamisvaatimus ja saatettava asia lausunnolla varustettuna osaston kokouksen päätettäväksi. Ennen päätöksen tekemistä on asianomaiselle jäsenelle varattava tilaisuus kirjallisesti tai kokouksessa suullisesti antaa selitys asiasta.

Erotettu jäsen voi valittaa erottamispäätöksestä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan liiton hallitukselle. Liiton hallitus antaa asiasta lausunnon osaston hallitukselle, jonka on käsiteltävä asia uudelleen lausunnon perusteella.

8 § EDUSTAJISTO

Korkeinta päätäntävaltaa kaikissa liittoa koskevissa asioissa käyttää edustajisto.

Edustajat edustajistoon valitaan postiäänestyksellä tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla joka neljäs vuosi elo-lokakuun aikana toimeenpantavilla vaaleilla. Vaalijärjestyksen hyväksyy edustajisto. Maa on jaettu sopimus- tai toimialakohtaisesti ja maantieteellisesti vaalijärjestyksessä tarkemmin määriteltyyn 30 vaalipiiriin. Eri sopimus- tai toimialoilla on vaalipiirejä seuraavasti:

- energia-, ICT- ja verkostoala 10;
- talotekniikka- ja sähköistysala 10;
- puunjalostusteollisuuden alat 4;
- teollisuuden muut alat 5; sekä
- raha-automaattien huoltoala 1.

Kullakin vaalipiirillä on oikeus valita vaalipiirin osastojen yhteenlasketun jäsenmäärän alkavaa kolmeasataaviittäkymmentä (350) jäsentä kohti yksi (1) edustaja. Edustajisto valitaan suhteellista vaalitapaa noudattaen. Vaali toimitetaan yhdistyslain 29 §:n 3. momentin 2)-kohdan tarkoittamia ehdokaslistoja käyttäen. Valitsematta jääneet ehdokkaat ovat varaedustajia kunkin vaaliliiton sisällä vertauslukujensa mukaisessa järjestyksessä.

Vaalipiiriakohtaisesti valittavien edustajien määrä todetaan valintavuoden kesäkuun 30. päivän jäsenmäärän mukaan.

Vaalikelpoisia ovat vaaleissa ne henkilöt, jotka liiton osastojen sääntöjen mukaan on hyväksytty osaston jäseniksi ennen ehdokasasettelun alkua ja joilla ei ole maksamattomia liittomaksuja.

Vaalikelpoinen ei kuitenkaan ole liiton palkattu toimihenkilö.

Eläkkeelle siirtymisen vuoksi vapaajäsenyyden saavuttaneella jäsenellä ei ole vaalikelpoisuutta.

Äänioikeutettuja ovat vaaleissa ne henkilöt, jotka liiton osastojen sääntöjen mukaan on hyväksytty osaston jäseniksi viimeistään kolme kuukautta ennen ensimmäistä vaalipäivää ja joilla ei ole maksamattomia liittomaksuja.

Äänioikeus päättyy sen kalenterikuukauden lopussa, jonka aikana jäsen saavuttaa vapaajäsenyyden eläkkeelle siirtymisen johdosta. Ennen 13.11.1999 vapaajäsenyyden eläkkeelle siirtymisen johdosta saavuttaneen jäsenen äänioikeus ei kuitenkaan pääty, jos hän on rekisteröitynyt jäsenrekisteriin jollekin sopimusosalalle. 13.11.1999 – 10.11.2007 vapaajäsenyyden eläkkeelle siirtymisen johdosta saavuttaneen, jäsenrekisteriin jollekin sopimusosalalle rekisteröityneen jäsenen äänioikeus päättyy sen kalenterikuukauden lopussa, jonka aikana hän täyttää 65 vuotta. Saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

Edustajiston jäsenten vaali toimitetaan vaalijärjestystä ja liiton hallituksen antamia ohjeita noudattaen hallituksen tarkemmin määrittämänä ajankohtana.

Edustajiston varsinainen kokous pidetään kerran vuodessa syys-marraskuun aikana.

Hallitus voi päättää edustajiston kokoukseen osallistumisesta tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Hallitus antaa tarkemmat ohjeet osallistumisesta ja siitä on mainittava kokouskutsussa.

Edustajiston ylimääräinen kokous pidetään, kun edustajisto tai hallitus niin päättää taikka kun vähintään yksi kolmasosa (1/3) edustajiston jäsenistä tai vähintään yksi kolmasosa (1/3) osastojen äänioikeutetuista jäsenistä sitä tiettyä asiaa varten liiton hallitukselta kirjallisesti pyytää.

Hallituksen on lähetettävä edustajiston varsinaisen kokouksen kirjallinen ennakoilmoitus osastoille ja edustajiston jäsenille viimeistään neljä (4) kuukautta ennen kokousta. Varsinainen kokouskutsu on toimitettava kirjallisesti edustajiston jäsenille varsinaisen kokouksen osalta viimeistään neljätoista (14) päivää ennen kokousta ja ylimääräiseen kokoukseen viimeistään seitsemän (7) päivää ennen kokousta. Kutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat.

Esitykset edustajiston varsinaisen kokouksen käsiteltäväksi tarkoitetuista asioista on jätettävä kirjallisina hallitukselle viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen kokousta.

Kullakin edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi (1) ääni.

Edustajisto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) edustajiston muista jäsenistä on läsnä. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänen enemmistöllä, ellei näissä säännöissä ole toisin määrätty. Jos äänet menevät tasan, päätökseksi tulee se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja kannattaa. Vaaleissa tasatulos ratkaistaan arvalla.

Edustajisto valitsee ensimmäisessä vaalien jälkeen pidettävässä kokouksessaan seuraavat neljä (4) vuotta kestäväälle toimikaudelle

- a) keskuudestaan edustajiston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan;
- b) liiton puheenjohtajan, liittosihteerin ja muut hallituksen varsinaiset ja varajäsenet;
- c) kaksi (2) tilintarkastajaa ja kaksi (2) varatilintarkastajaa; sekä
- d) johtokuntien puheenjohtajat ja muut jäsenet.

Edustajiston tehtävänä on

- a) päättää sääntöjen muuttamisesta ja hyväksymisestä;
- b) valita ja erottaa liiton puheenjohtaja ja liittosihteeri sekä muut hallituksen jäsenet;
- c) päättää niistä asioista, jotka hallitus, johtokunnat, liiton osastot ja työhuonekunnat (klubit) sen ratkaistavaksi esittävät;
- d) seurata hallituksen toimintaa ja varojen hoitoa;
- e) tutkia ja ratkaista kaikki hallituksen päätösten johdosta mahdollisesti tehdyt valitukset; ja
- f) valita kesken toimikautensa eronneiden tai erotettujen edustajiston valitsemien henkilöiden ja elinten tilalle uudet seuraavaan toimikauteen saakka.

Edustajiston varsinainen kokous

- a) käsittelee liiton hallituksen laatiman toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen edelliseltä tilivuodelta ja tilintarkastajien lausunnon sekä päättää tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä;
- b) päättää hallitukselle annettavista seuraavan vuoden talous- ja toimintatavoitteista;
- c) päättää toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta;
- d) päättää seuraavan vuoden liittomaksun suuruudesta ja jakamisesta eri toiminta-alueille;
- e) päättää hallituksen jäsenten palkkioista ja päivärahoista; sekä
- f) päättää hallituksen, johtokuntien, osastojen ja työhuonekuntien (klubien) esittämistä asioista.

Jos edustajiston asialistalle tulee liiton puheenjohtajan tai liittosihteerin erottaminen kesken toimikautta, siitä on ilmoitettava erikseen kokouskutsussa.

Mikäli edustajiston valitseman toimielimen jäsen on syytä ilmoittamatta poissa kolmesta (3) peräkkäisestä kokouksesta, edustajisto voi erottaa hänet kyseisen toimielimen jäsenyydestä.

Jos edustajiston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja eroaa kesken toimikautensa, edustajisto valitsee jäljellä olevaksi ajaksi hänen tilalleen uuden puheenjohtajan keskuudestaan.

Edustajiston jäsenen katsotaan eronneen edustajistosta jos hän:

- saavuttaa vapaajäsenyyden eläkkeelle siirtymisen vuoksi
- siirtyy pysyvästi työskentelemään eri toimialalle
- siirtyy päätoimiseksi ammatinharjoittajaksi
- tulee valituksi päätoimisesti ammattiosaston tai liiton palvelukseen
- tulee estyneeksi noudattamaan liiton sääntöjä tai liittyy liiton toimintaa ja periaatteita vastustavaan yhdistykseen tai järjestöön

Jos edustaja on estynyt tilapäisesti, kutsutaan hänen tilalleen varaedustaja. Mikäli edustaja on estynyt pysyvästi, edustajisto toteaa varajäsenen siirtyneen varsinaiseksi edustajaksi.

9 § LIITON HALLITUS

Liiton asioita hoitaa ja sitä edustaa hallitus, joka myös johtaa liiton toimintaa näiden sääntöjen ja edustajiston tekemien päätösten perusteella.

Edustajisto valitsee hallituksen neljä (4) vuotta kestäväksi toimikaudeksi kerrallaan. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, jota kutsutaan liiton puheenjohtajaksi ja liittosihteeri sekä vähintään kaksitoista (12) ja enintään viisitoista (15) muuta varsinaista jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan kaksi (2) henkilökohtaista varajäsentä. Lisäksi hallitukselle valitaan yhteensä kuusi (6) yleisvarajäsentä.

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, joka puheenjohtajan estyneenä ollessa johtaa puhetta hallituksen kokouksessa.

Mikäli edustajisto katsoo sopimus- tai toimialamuutosten vuoksi tarpeelliseksi, se voi hallituksen toimikautena lisätä tai vähentää hallituksen jäsenten lukumäärää edellä sanotuissa rajoissa.

Hallituksen varsinaiseksi tai henkilökohtaiseksi varajäseneksi valittava henkilö ei liittopuheenjohtajaa ja liittosihteeriä lukuun ottamatta saa olla työnantaja tai liiton palveluksessa.

Jos hallituksen jäsen saavuttaa vapaajäsenyyden eläkkeelle siirtymisen vuoksi, siirtyy työnantajaksi, ammatinharjoittajaksi tai liiton palvelukseen, hänen katsotaan eronneen hallituksesta.

Edustajiston puheenjohtajalla, varapuheenjohtajalla ja liiton toimitsijoilla on oikeus osallistua hallituksen kokouksiin puhe- ja esitysoikeudella, ellei hallitus toisin päättä.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta niin usein kuin asiat vaativat tai kun vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) liiton hallituksen jäsenistä sitä kirjallisesti vaatii.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kahdeksan (8) on paikalla. Hallituksen jäsen, joka ilmoittaa pöytäkirjaan eriävän mielipiteensä, on vapaa ko. päätöksen tuottamasta vastuusta, ellei hän osallistu päätöksen täytäntöönpanoon.

Hallituksen tehtävänä on:

- a) johtaa ja päättää edunvalvontaa ja työehtosopimuksia koskevat asiat;
- b) valita keskuudestaan talousvaliokunta ja määrittellä sen pätehtävät ja valtuudet;
- c) seurata, että liiton ja osastojen toimintaa johdetaan näiden sääntöjen, edustajiston ja hallituksen tekemien päätösten mukaan;
- d) käsitellä liiton hallituksen jäsenten, johtokuntien, osastojen, työhuonekuntien (klubien) ja liiton toimitsijoiden esittämiä asioita;
- e) päättää ja valvoa liiton sääntöjen mukaisten avustusten suorittamisesta;
- f) huolehtia, että liiton varat säilytetään huolellisesti ja sijoitetaan liitolle edullisesti ja että liiton muu omaisuus hoidetaan hyvin;

- g) esittää toimintakertomus ja tilinpäätös kuluneelta toimintakaudelta edustajiston varsinaiselle kokoukselle;
- h) esittää edustajistolle kokouksessa käsiteltävät asiat;
- i) ottaa ja erottaa liiton toimitsijat sekä määrätä heidän tehtävänsä ja päättää liiton johdon palkoista;
- j) valita liiton edustajat keskusjärjestön edustajakokoukseen ja edustajaehdokkaat keskusjärjestön hallitukseen ja valtuustoon; sekä
- k) vahvistaa täydentävät vaali- ja äänestysohjeet.

Hallituksella on oikeus päättää liiton omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä.

Liiton nimen kirjoittavat liiton puheenjohtaja yhdessä liittosihteerin kanssa tai jompi kumpi heistä yhdessä liiton hallituksen erikseen nimeämän henkilön kanssa.

Hallituksella on oikeus asettaa avukseen liiton eri toiminta-alueisiin liittyvien asioiden valmistelua varten tilapäisiä työryhmiä.

10 § LIITON TOIMIHENKILÖT

Liiton puheenjohtajan tehtävänä on:

- a) vastata liiton yleisjohdosta;
- b) valvoa, että edustajiston, hallituksen ja johtokuntien tekemiä päätöksiä noudatetaan; ja
- c) toimia puheenjohtajana hallituksen kokouksissa.

Liittosihteerin tehtävänä on avustaa puheenjohtajaa ja toimia hänen sijaisenaan tämän ollessa estyneenä. Hallitus määrittelee tarkemmin liittosihteerin tehtävä- ja vastuualueet.

Lisäksi liiton palveluksessa on toimitsijoita, joiden tarkemmat tehtävät hallitus määrittelee.

Liiton palveluksessa olevat toimihenkilöt eivät saa ilman liiton hallituksen lupaa ottaa muita vakinaisia tehtäviä.

11 § TYÖJAOSTO

Hallitus nimeää työjaoston, jonka tehtävänä on hallituksen apuna toimeenpanna hallituksen päätökset, hoitaa hallituksen sille antamat tehtävät, tehdä päätöksiä toimiston sisäisissä asioissa sekä valmistella esitykset hallitukselle. Työjaostoon kuuluvat liiton puheenjohtaja ja liittosihteerin lisäksi enintään kymmenen (10) muuta jäsentä. Kullekin jäsenelle nimetään henkilökohtainen varajäsen.

12 § JOHTOKUNNAT

Edustajisto valitsee johtokunnan neljä (4) vuotta kestäväksi toimikaudeksi kerrallaan. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtaja ja muut jäsenet, yhteensä vähintään 5 ja enintään 17 jäsentä. Mikäli edustajisto katsoo sopimus- tai toimialamuutosten vuoksi tarpeelliseksi, se voi johtokunnan toimikautena lisätä tai vähentää johtokunnan jäsenten lukumäärää edellä olevan rajan puitteissa.

Edustajiston valitsevat johtokunnat ovat

- energia, ICT- ja verkostoalan johtokunta;
- talotekniikka- ja sähköistysalan johtokunta;
- teollisuuden ja erityisalojen johtokunta;
- huolto- ja kunnossapitoalan johtokunta;
- jäsenpalveluasiain johtokunta; ja

- työympäristöasiain johtokunta.

Edustajisto voi sopimus- ja toimialamuutosten vuoksi perustaa uusia johtokuntia näissä säännöissä mainittujen johtokuntien lisäksi.

Johtokuntien tehtäviä ovat sopimus- tai toimialan erityispiirteet huomioon ottaen:

- a) oman sopimus- tai toimialan kehittämisen ohjaaminen ja seuraaminen;
- b) toimintasuunnitelman ja sopimus- tai toimialakohtaisen koulutussuunnitelman laatiminen seuraavalle vuodelle;
- c) esityksen tekeminen liiton hallitukselle seuraavan vuoden talousarviosta;
- d) sopimusalan tai -alojen neuvottelukuntien valitseminen;
- e) esityksen tekeminen liiton hallitukselle uuden työehtosopimuksen neuvottelutavoitteiksi;
- f) esityksen tekeminen liiton hallitukselle neuvottelutuloksen hyväksymisestä, sen alistamisesta jäsenäänestykseen tai työtaisteluvaroituksen antamisesta; ja
- g) tarpeellisten työryhmien asettaminen.

13 § TALOUDENHOITO JA TILINPÄÄTÖS

Liiton rahavaroja ja muuta omaisuutta on hoidettava ja säilytettävä liiton hallituksen hyväksymällä tavalla. Liiton varoja on käytettävä ja sijoitettava mahdollisimman edullisesti ja tuottavasti liiton toiminnan ja tarkoitusperien toteuttamiseksi.

Liiton tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätös on käsiteltävä edustajiston varsinaisessa kokouksessa.

Edustajisto valitsee liitolle kaksi (2) tilintarkastajaa ja kaksi (2) varatilintarkastajaa, joiden toimikausi on edustajiston toimikausi.

Tilintarkastajien on laadittava vuosittain tilintarkastuskertomus, joka on jätettävä viimeistään yhtä (1) kuukautta ennen edustajiston varsinaista kokousta liiton hallitukselle edelleen edustajistolle esitettäväksi.

Tilintarkastajien on tarkistettava liiton kirjanpitoa ja toimintaa ainakin kerran puolessa vuodessa sekä esitettävä tarpeelliset huomautuksensa liiton hallitukselle.

14 § TYÖEHTOSOPIMUSTEN KÄSITTELY

Hallituksen on ryhdyttävä hyvissä ajoin ennen työehtosopimusten irtisanomisaikaa yhdessä asianomaisen johtokunnan kanssa toimenpiteisiin niiden uusimiseksi.

Työehtosopimuksen uudistamista koskevat osastojen aloitteet on jätettävä kirjallisesti sopimusalaa edustavalle johtokunnalle viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen voimassaolevien työehtosopimusten irtisanomisajan päättymistä, ellei hallitus päättää muusta ajasta.

Johtokunta valmistelelee osastojen aloitteet ja tekee hallitukselle esityksen uuden työehtosopimuksen neuvottelutavoitteista.

Kun työehtosopimus on irtisanottu, ehdotetut muutokset on pyrittävä saamaan aikaan neuvotteluteitse. Jos johtokunta toteaa myönteisen neuvottelutuloksen syntyneen, päättää hallitus sen hyväksymisestä uudeksi työehtosopimukseksi. Ennen päätöksentekoa hallituksen on kuultava sopimusalaa edustavaa johtokuntaa, mikäli painavat syyt eivät muuta vaadi. Jos neuvottelut eivät ole johtaneet myönteiseen tulokseen, hallitus voi päättää työtaisteluvaroituksen antamisesta tai alistaa asian jäsenäänestykseen. Äänestykseen saavat osallistua ne liiton osastojen jäsenet, joita asia välittömästi koskee. Jäsenäänestys toteutetaan hallituksen määräämällä tavalla erillisissä äänestystilaisuuksissa ja/tai postitse. Hallitus päättää jäsenäänestyksen perusteella toimenpiteistä. Toimenpiteenä on työnseisaus, jos enemmistö äänestäneistä niin päättää ja äänestykseen osallistuu vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) äänioikeutetuista jäsenistä. Jos äänestykseen osallistuu alle kaksi kolmasosaa (2/3) äänioikeutetuista, työnseisauksen aloittamiseen vaaditaan kaksi kolmasosan (2/3) enemmistö annetuista äänistä.

Ainoastaan liiton hallituksen toimeenpanema työtaistelu on osastojen jäseniä sitova.

Työtaistelun toimeenpanopäätöksestä on ilmoitettava keskusjärjestön hallitukselle ja muille työtaistelun vaikutuksen piiriin tuleville ammattiliitoille.

Työtaistelun lopettamisesta päättää liiton hallitus.

Keskusjärjestön toimeenpanemaan työtaisteluun tai vastaavaan tukitoimintaan osallistumisesta päättää liiton hallitus.

Jos työnantajat toimeenpanevat työsulun vastustaakseen liiton tai jäsenosaston sopimustoimintaa taikka palkansaajien järjestäytymistä, liiton koko voima on kohdistettava työsulkua vastaan.

Osaston on tarkasti noudatettava liiton hallituksen työtaistelun aloittamista, toteuttamista tai lopettamista koskevia päätöksiä.

Kaikki työtaistelun aloittamiseen, toteuttamiseen ja lopettamiseen liittyvät asiat ovat osaston ja liiton hallituksen välisiä eikä niitä saa julkistaa ilman liiton hallituksen lupaa.

Jos osasto toimii vastoin tämän pykälän määräyksiä, osastolla ja sen jäsenillä ei ole oikeutta vaatia liitolta avustuksia eikä muuta tukea.

Jos hallitus katsoo olosuhteet sellaisiksi, ettei se voi itse tehdä päätöstä jostakin työehtosopimuksen solmimiseen liittyvästä asiasta, se voi siirtää asian edustajiston käsiteltäväksi.

15 § LIITTOÄÄNESTYS

Mikäli ilmenee sellaisia asioita, joita edustajisto ei katso voivansa ratkaista ja jotka merkityksensä vuoksi vaativat liiton kaikkien jäsenten tai määrättyyn sopimus- tai toimialaan kuuluvien jäsenten mielipiteen selville saamista, edustajisto voi suorittaa liittoäänestyksen. Liittoäänestystä ei kuitenkaan toimeenpanna yhdistyslain 23 §:ssä tarkoitetuissa asioissa. Liittoäänestys toteutetaan joko erillisissä äänestystilaisuuksissa ja/tai postitse.

Liittoäänestys on myös toimitettava jos vähintään yksi kolmasosa (1/3) liiton osastoista, jotka edustavat vähintään puolta liiton jäsenistöstä, sitä kirjallisesti vaatii ja esittää perusteluineen asian, josta äänestys olisi toimitettava.

Äänestys tapahtuu samanaikaisesti kaikissa liiton osastoissa hallituksen määräämänä aikana. Hallitus antaa tarkemmat äänestysohjeet, suorittaa ääntenlaskennan ja on velvollinen viivyttämättä julkaisemaan äänestyksen tuloksen.

Ehdotus, joka on hyväksyttävä saavutetulla ääntenenemmistöllä, pannaan heti täytäntöön, mikäli ei ehdotusta julkaistaessa ole toisin määrätty.

16 § AVUSTUS TYÖTAISTELUSSA

Työtaisteluun osallistuvalla osaston jäsenelle annetaan avustusta sellaisissa työtaisteluissa, jotka edustajisto tai hallitus on hyväksynyt.

Hallitus päättää avustuksen suuruudesta ja suorittamistavasta.

Työtaisteluavustus alkaa, ellei hallitus toisin päättää kahdeksannesta (8) päivästä lukien työtaistelun alkamisesta, mainittu päivä mukaan luettuna ja päättyy kun työtaistelu loppuu.

Avustuksesta vähennetään jäsenellä rästissä olevat enintään kuuden (6) kuukauden liittomaksut. Jos rästä on pidemmältä ajalta, avustusta ei makseta.

Työtaisteluavustuksen piiriin kuuluva osasto ja sen yksityinen jäsen on velvollinen noudattamaan hallituksen antamia työtaisteluavustusten jakamista koskevia ohjeita. Liiton osaston, joka saa jäsenilleen avustusta, on joka viikko lähetettävä hallitukselle kirjallinen selostus avustettavien määrästä.

Osaston jäsen, joka menee työtaistelun alaiseen työhön tai ei noudata hallituksen tai osaston antamia ohjeita, menettää oikeutensa avustukseen ja on vaadittaessa velvollinen maksamaan takaisin saamansa avustukset.

17 § OIKEUSAPU

Osastolle voidaan myöntää maksuton oikeusapu sellaisten oikeudellisten asioiden hoitamisessa, jotka ovat aiheutuneet sen toiminnasta liitossa tai työsuhteasioissa tahi muusta yhdistyslain tai osaston sääntöjen mukaisesta toiminnasta.

Osaston jäsenelle voidaan myöntää maksuton oikeusapu sellaisten oikeudellisten asioiden hoitamisessa, jotka ovat aiheutuneet hänen toiminnastaan liitossa tai työsuhteasioissa.

Hallitus päättää oikeusavun myöntämisestä tarkemmin.

Jos oikeudenkäynti on aloitettu ennen kuin asia on päätetty ottaa liiton oikeusavun piiriin, oikeusapu myönnetään vain erityisistä syistä. Asiasta voidaan tarvittaessa pyytää osaston hallituksen lausunto.

Jos jäsenelle tämän pykälän mukaan on myönnetty oikeusapu, ja tuomioistuin velvoittaa vastapuolen korvaamaan jäsenelle oikeudenkäynnistä aiheutuneet kulut, ne tulevat liitolle korvaukseksi annetusta avusta.

18 § MUITA MÄÄRÄYKSIÄ

Molemmat kotimaiset kielet suomi ja ruotsi ovat liiton toiminnassa tasa-arvoisia. Liiton hallitus voi kuitenkin kulujen säästämiseksi harkintansa mukaan käyttää painatustöissä vain yhtä kieltä.

Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia ja lisäyksiä ainoastaan edustajiston kokouksessa vähintään kolme neljäsosan (3/4) äänten enemmistöllä. Sääntömuutosten käsittelystä on mainittava edustajiston kokouksutsussa.

Liiton purkamisesta päättää edustajisto. Purkamisesitys tulee hyväksytyksi jos sitä kannattaa vähintään kolme neljäsosaa (3/4) annetuista äänistä. Jos liitto purkautuu tai lakkautetaan, luovutetaan pesän selvityksen jälkeen jäljellä oleva omaisuus säilytettäväksi sille rekisteröidylle ammatilliselle keskusjärjestölle, jonka jäsen liitto on. Keskusjärjestön on luovutettava omaisuus vastaavalle sähköalojen henkilöiden liitolle, jos sellainen aloittaa toimintansa. Ellei liitto kolmen (3) vuoden kuluessa aloita toimintaansa uudelleen, jää omaisuus mainitun keskusjärjestön omaisuudeksi.

Tämän pykälän 3 momentin 3.-5. virkkeitä ei noudateta, jos liitto yhdistetään uuteen perustettavaan yhdistykseen tai johonkin muista yhdistettävistä yhdistyksistä tarkoituksin, että yhdistysten yhdistämisen tuloksena syntyvä yhdistys jatkaa liiton jäsenten edunvalvontaa. Liiton varat luovutetaan tässä tapauksessa yhdistykselle, johon liitto yhdistetään, ehdoin, että jos kyseinen yhdistys ei aloita liiton jäsenten edunvalvontatoimintaa tai lopettaa sen, omaisuus on luovutettava vastaavalle rekisteröidylle sähköalojen henkilöiden liitolle.